

Pszczyna, dnia 28 sierpnia 2025 r.

SG.0057.005.2025, SG.ZD-079/2025

Pan Leszek Szczotka
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Pszczynie

Zgodnie z § 63 ust. 1 Statutu Gminy Pszczyna, przyjętego Uchwałą Nr XXIII/327/20 Rady Miejskiej w Pszczynie z dnia 24 września 2020 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego poz. 7027 z dnia 1 października 2020 r.), **przedkładam Radzie Miejskiej w Pszczynie sprawozdanie z udziału Gminy Pszczyna w Śląskim Związku Gmin i Powiatów.** Sprawozdanie obejmuje działalność Związku w 2024 roku.

Gmina Pszczyna jest członkiem Śląskiego Związku Gmin i Powiatów od 1991 r. - przystąpiła do niego na mocy uchwały nr XVI/123/91 Rady Gminy i Miasta Pszczyna z dnia 27 czerwca 1991 r.

Związek jest największą regionalną organizacją samorządową, która na koniec 2024 roku zrzeszała 160 jednostek samorządu terytorialnego, co stanowi 90% samorządów lokalnych z terenu województwa śląskiego. W 2024 roku do Związku przystąpiły gminy: Brenna, Kuźnia Raciborska, Pszów, Wisła, Łodygowice (oficjalnie od 1 stycznia 2025 r.) oraz Powiat Wodzisławski. W okresie objętym informacją żaden z członków nie wystąpił ze Związku.

Śląski Związek Gmin i Powiatów działa na podstawie Statutu, którego tekst jednolity przyjęto Uchwałą nr 11/VIIIK/V/2020 z dnia 3 lipca 2020 r. Zgodnie z zapisami statutowymi organami Związku są: Zgromadzenie Ogólne, Przewodniczący Związku, Zarząd oraz Komisja Rewizyjna.

Do końca czerwca 2024 roku organy związku działały w składzie jaki został opisany w sprawozdaniu za rok 2023. W związku z przeprowadzonymi wyborami samorządowymi, podczas Zgromadzenia Ogólnego Związku w dniach 20 i 28 czerwca 2024 roku, dokonano wyboru Zarządu Związku na IX kadencję 2024-2029, którego skład przedstawia się następująco:

- Piotr Kuczera – Prezydent Rybnika – Przewodniczący Zarządu.

Pozostali członkowie Zarządu Związku:

- 1) Marian Błachut – Burmistrz Czechowic-Dziedzic;
- 2) Mirosław Duży – Starosta Mikołowski;
- 3) Tomasz Gęsiarz – Wójt Gminy Mstów;
- 4) Maciej Gogulla – Wójt Gminy Pilchowice;

- 5) Maciej Gramatyka – Prezydent Miasta Tychy;
- 6) Anna Grygierek – Burmistrz Strumienia;
- 7) Mieczysław Kieca – Prezydent Miasta Wodzisławia Śląskiego;
- 8) Jarosław Klimaszewski – Prezydent Miasta Bielska-Białej;
- 9) Łukasz Komoniewski – Prezydent Miasta Będzina;
- 10) Marcin Krupa – Prezydent Miasta Katowice;
- 11) Krzysztof Matyjaszczyk – Prezydent Miasta Częstochowy;
- 12) Michał Pierończyk – Prezydent Miasta Ruda Śląska;
- 13) Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary;
- 14) Dariusz Skrobol – Burmistrz Pszczyny;
- 15) Gabriela Staszkievicz – Burmistrz Miasta Cieszyna;
- 16) Sebastian Szaleniec – Starosta Będziński;
- 17) Antoni Szlagor – Burmistrz Miasta Żywca.

Na drugim posiedzeniu Zarządu nowej kadencji w dniu 5 września 2024 r. dokonano wyboru Zastępcy Przewodniczącego zarządu w osobach:

- Marcin Krupa	- Prezydent Katowic,
- Krzysztof Matyjaszczyk	- Prezydent Częstochowy,
- Anna Grygierek	- Burmistrz Strumienia,
- Maciej Gogulla	- Wójt Gminy Pilchowice.

Obsługę administracyjną Związku zapewnia Biuro Związku odpowiedzialne za bieżące funkcjonowanie Związku, którego pracą kieruje dyrektor pan Witold Magryś.

Działalność Związku w 2024 roku koncentrowała się na trzech głównych nurach: reprezentowaniu wspólnych interesów samorządów lokalnych, przekazywaniu rzetelnej wiedzy i informacji w różnych dziedzinach funkcjonowania gmin i powiatów, rozpowszechnianiu najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego, a także wspieraniu gmin i powiatów w realizowaniu zadań na rzecz mieszkańców.

Główna działalność Śląskiego Związku Gmin i Powiatów związana jest z ochroną interesów gmin i powiatów członkowskich. Zarząd analizował problemy istotne z punktu widzenia samorządów lokalnych oraz formułował wnioski i opinie kierowane do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu RP, poszczególnych ministrów, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Wojewody Śląskiego oraz Sejmiku i Marszałka Województwa Śląskiego.

Najważniejsze postulaty samorządów województwa śląskiego zostały przedstawione podczas debaty parlamentarno – samorządowej, która odbyła się w ramach Konwentu samorządowego zorganizowanego w Wiśle w dniu 29 lutego 2024 r. W sierpniu 2024 roku skierowano pismo do Prezesa Rady Ministrów w sprawie powołania Pełnomocnika Rządu ds. współpracy z samorządem terytorialnym, co usprawniłoby kontakt i wymianę informacji między administracją rządową o jst. 4 listopada 2024 r. Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazano propozycje zmian legislacyjnych m.in. w zakresie zniesienia ograniczenia kadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów, umożliwienia zatwierdzania przez rady gmin taryf za wodę i ścieki oraz przywrócenia regulacji wiążącej wysokość opłaty za usługi z zakresu gospodarki komunalnej z faktycznie ponoszonymi kosztami.

W 2024 roku Zarząd Związku jak i Zgromadzenie Ogólne Związku przyjęły 24 stanowiska, z których większość miała swoje źródło w niewłaściwych i często zmienianych przepisach utrudniających funkcjonowanie samorządów lokalnych i realizację zadań publicznych. Przyjęte przez Zgromadzenie Ogólne stanowiska dotyczyły:

- a) trudnej sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r. – stanowisko z 20 czerwca 2024 r.;
- b) wdrażania Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – stanowisk z 20 czerwca 2024 r.;
- c) zmian w przepisach prawa oświatowego – stanowisk z 20 czerwca 2024 r.;
- d) prac legislacyjnych regulujących kwestie ochrony ludności i obrony cywilnej – stanowisk z 20 czerwca 2024 r.;
- e) wstrzymania naboru wniosków w ramach programu Czyste Powietrze – stanowisk z 6 grudnia 2024 r.;
- f) kierunków działań jakie należy podjąć w celu uniknięcia lub zminimalizowania skutków kolejnych zdarzeń powodziowych – stanowisk z 6 grudnia 2024 r.;
- g) budowy systemu ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce – stanowisk z 6 grudnia 2024 r.;
- h) zniesienia ograniczenia w długości sprawowania funkcji wójta, burmistrza i prezydenta, tj. dwukadencyjności w samorządach – stanowisk z 6 grudnia 2024 r.;

Związek wypowiadał się także w kwestiach długofalowych, systemowych problemów w tym m.in. w zakresie istotnych spraw obejmujących stworzenie stabilnego systemu finansowania samorządów lokalnych oraz zmian w przepisach prawa oświatowego usprawniających realizację zadań oświatowych przez samorządy lokalne oraz pozwalających na oszczędność środków publicznych. Istotne miejsce w działalności Związku w 2024 roku zajęły zagadnienia związane z budową systemu ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce z uwagi na niepewną sytuację geopolityczną na świecie oraz powodzią jaka miała miejsce we wrześniu 2024 r. w niektórych gminach i powiatach województwa Śląskiego. Prace legislacyjne regulujące kwestie ochrony ludności i obrony cywilnej należą do najważniejszych zadań stojących przed władzą publiczną.

Działania Związku ukierunkowane były również, jak w ubiegłych latach, na zapewnieniu stabilności finansowej samorządów lokalnych. W tym celu w maju 2024 roku opracowany został ekspercki raport dotyczący ogólnej analizy finansowej jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa śląskiego. Na Zgromadzeniu Ogólnym Związku 20 czerwca 2024 r. przyjęto stanowisko dotyczące trudnej sytuacji finansowej samorządów w 2024 roku zawierające apel o zasilenie budżetów lokalnych dodatkowymi środkami celem niedopuszczenia do braku wypłacalności samorządów. Związek aktywnie uczestniczył w pracach nad opiniowaniem projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (lipiec i sierpień 2024 r.). Prócz tego konsultowane były projekty ustaw i rozporządzeń oraz programów krajowych i regionalnych. Przedstawiciele Związku brali udział w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, konsultując m.in. następujące projekty:

- a) projekt ustawy o bonie energetycznym,
- b) projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, ustawy o podatku leśnym oraz ustawy o opłacie skarbowej,
- c) projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach,
- d) projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii,
- e) projekt ustawy o zmianie ustawy o elektro mobilności i paliwach alternatywnych,
- f) projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi;
- e) projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy,

W ramach Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych, Śląski Związek Gmin i Powiatów podejmował wspólne działania i stanowiska mające na celu wzmocnienie pozycji

samorządów również poprzez zajmowanie stanowisk w sprawach istotnych dla lokalnych społeczności. W 2024 roku w ramach tego gremium (OPOS) przyjęto stanowiska m.in. w sprawach: objęcia wymogami ustawicznego rozwoju zawodowego pracowników Państwowej Inspekcji sanitarnej wykonujących zawody medyczne, powołania interdyscyplinarnego zespołu ds. transpozycji i wdrożenia Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, trudnej sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r., zmian dotyczących taryf za wodę i roli organu regulacyjnego, dotacji przekazywanych przez gminy dla przedszkoli nie samorządowych, zarządzania siecią szkół w gminach i powiatach.

W 2024 roku Związek podejmował również działania interwencyjne związane z powodzią, do której doszło we wrześniu i zawieszeniem realizacji rządowego Programu „Czyste Powietrze”. Związek uczestniczył w konsultacjach prowadzonych przez Pełnomocnika Rządu ds. odbudowy obszarów dotkniętych powodzią dotyczących między innymi inwentaryzacji przez samorządy strat poniesionych w majątku. W drugim przypadku Zarząd Związku wystąpił z pismem do Prezesa Rady Ministrów i Ministra Klimatu i Środowiska protestując przeciw wstrzymaniu naboru wniosków do Programu „Czyste Powietrze”, który jest fundamentem działań na rzecz czystego powietrza w samorządach.

W ramach kształtowania wspólnej polityki samorządów lokalnych województwa śląskiego kontynuowano działania w zakresie analizowania problemów i wypracowania optymalnych rozwiązań dla jednostek samorządu terytorialnego dotyczących zarządzania sprawami publicznymi i realizacją zadań ustawowych. Związek udzielał wsparcia i rekomendował swoim członkom przyjęcie wspólnej linii postępowania m.in. opracowując:

- a) „Rekomendacje cz. 2 ” – analiza uwarunkowań dotyczących obowiązków gmin w zakresie kontroli gospodarki śmieciowej,
- b) Rekomendacji w sprawie jednolitego postępowania w zakresie stosowania procedury wyłączenia organu i pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym dot. Zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów.

Realizując działalność w zakresie integracji środowisk samorządowych województwa śląskiego Związek organizuje posiedzenia Konwentu Burmistrzów i Wójtów, które są miejscem wymiany informacji i doświadczeń. W 2024 roku odbyły się 3 posiedzenia konwentu:

- a) 29 lutego – 1 marca w Wiśle (ostatnie posiedzenie w ramach przedłużonej kadencji 2018-2024). W pierwszym dniu odbyła się debata parlamentarno – samorządowa w trakcie której poruszono postulaty samorządowe w obszarach ustroju samorządu terytorialnego, ochrony zdrowia, oświaty, transformacji energetycznej i gospodarki odpadami. W drugim dniu Poseł do Parlamentu Europejskiego Jan Olbrycht przedstawił aktualne informacje dotyczące dostępności funduszy dla Polski w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności.
- b) 7 czerwca w Wojkowicach , na którym omawiano kwestie dotyczące współpracy administracji rządowej z samorządami w zakresie bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej. Omówiono także kwestie współpracy z nadzorem prawnym wojewody oraz rolę burmistrza i wójta w zakresie zapewnienia kontroli zarządczej.
- c) 25 października w Toszku – w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów z województwa śląskiego oraz goście z Ukrainy tj. przedstawiciele Kijowskiego Oddziału Regionalnego Związku Miast Ukrainy (KORZMU), który od dziesięciu lat współpracuje ze

Śląskim Związkiem. W trakcie spotkania dokonano również wyboru Prezydium Konwentu na kadencje 2024 – 2029. W wyniku wyborów nowym Koordynatorem Konwentu został Maciej Gogulla wójt gminy Pilchowice. Uczestniczący w konwencie eksperci przedstawili bieżące inicjatywy oraz programy wsparcia dla samorządów (wsparcie finansowe dla projektów ekologicznych i prośrodowiskowych, finansowanie inicjatyw w zakresie poprawy jakości powietrza, podnoszenia efektywności energetycznej budynków oraz rozwój gospodarki wodnej).

W zakresie integracji środowisk samorządowych w ramach Związku prowadzone są Konwenty Prezydentów Miast na Prawach Powiatu - w 2024 roku odbył się jeden taki konwent w dniu 19 września.

Śląski Związek Gmin i Powiatów prowadzi także partnerską współpracę z organizacjami i instytucjami, których cel działania zbliżony jest do działalności Związku i są to: Samorząd Województwa Śląskiego, Śląski Urząd Wojewódzki, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, Politechnika Śląska, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach oraz m.in. instytucje: Samorządowe Kolegium Odwoławcze, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddz. Śląsk, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Technologii Paliw i Energii, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Południowego Województwa Śląskiego Aglomeracja Beskidzka, Związek Gmin i Powiatów Subregionu Północnego Województwa Śląskiego, lokalne grupy działania z terenu województwa śląskiego funkcjonujące w ramach podejścia LEADER. W 2024 roku Związek podpisał porozumienie o współpracy z Uniwersytetem Śląskim. Związek współpracuje także z organizacjami i instytucjami prowadzącymi działalność o zasięgu ponadregionalnym i ogólnokrajowym (m.in. Związek Miast Polskich, Związek Powiatów Polskich, regionalne stowarzyszenia samorządowe skupione w OPOS).

W ramach współpracy międzynarodowej Związek kontynuował wsparcie oraz bieżącą współpracę z Kijowskim Oddziałem Regionalnym Związku Miast Ukrainy. W styczniu 2024n r. delegacja Związku odwiedziła Lwów gdzie podpisano kolejne Porozumienie o Współpracy Polsko – Ukraińskiej obejmujące lata 2024-2026. W lipcu 2024 r. zorganizowano akcję informacyjno – promocyjną, której celem było poszukiwanie partnerów samorządowych z województwa śląskiego dla samorządów z obwodu kijowskiego.

W ramach współpracy regionalnej Związek działa w Ogólnopolskim Porozumieniu Organizacji Samorządowych (OPOS), którego sygnatariuszem jest dziewięć regionalnych organizacji samorządowych z różnych regionów kraju. Działalność OPOS realizowana jest w oparciu o półroczne prezydencje kolejnych organizacji – sygnatariuszy Porozumienia. W pierwszej połowie 2024 roku prezydencje w OPOS sprawował Związek Gmin Pomorskich a w drugiej połowie roku prezydencję przejął Związek Gmin Warmińsko – Mazurskich. Przedstawiciele OPOS zostali oficjalnie włączeni do składu Komitetu Regionów Unii Europejskiej na kadencję trwającą od 26 stycznia 2025 r. do 25 stycznia 2030 roku (przedstawicielem w tym gremium jest Piotr Kuczera-prezydent Rybnika - Przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów.

Śląski Związek Gmin i Powiatów w 2024 roku udzielał samorządom wsparcia w procesach informowania, monitorowania, opiniowania a także edukowania w zakresie zmian w dokumentach i wytycznych programowych i aktach prawnych dotyczących realizacji polityki rozwoju (głównie programów finansowanych ze środków Unii Europejskiej). W ramach wsparcia samorządów organizowano w 2024 roku szkolenia kierowane do pracowników jst. - członków Związku.

Jednym z kolejnych kierunków działalności Związku jest odnowa i rozwój miast. W 2024 roku prowadzono działania związane z kontynuowaniem opracowania przez Zarząd Województwa Śląskiego Audytu Krajobrazowego województwa śląskiego. Uczestniczono także w pracach związanych z opracowaniem przez Województwo Śląskie Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego.

Działalność Śląskiego Związku w zakresie gospodarki przestrzennej, gospodarki nieruchomościami i mieszkalnictwa polegała m.in. na przeprowadzeniu szkoleń, spotkań konsultacyjnych poświęconych tej tematyce. Na posiedzeniach Komisji Gospodarki Nieruchomościami poruszono tematy aktualnych problemów oraz planowanych zmian legislacyjnych dotyczących ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Problematyka planowania przestrzennego poruszana była na posiedzeniach Komisji ds. Planowania Przestrzennego i Architektury. W oparciu o zmienione przepisy w zakresie planowania przestrzennego zakłada się że do końca 2025 roku wszystkie gminy w Polsce powinny uchwalić plany ogólne, które zastąpią dotychczasowe studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W związku ze zmianą przepisów przeprowadzono szkolenia, seminaria i spotkania informacyjne w temacie planowania przestrzennego.

Od dziesięciu lat Śląski Związek (...) wspiera Towarzystwo Urbanistów Polskich Oddział Śląski przy organizacji konkursu na najlepszą pracę dyplomową i kursową z zakresu urbanistyki, gospodarki przestrzennej i zrównoważonego rozwoju. O roku 2022 Związek jest partnerem Konkursu, wspierając W 2023 roku odbyła się kolejna edycja konkursu, a laureatka została absolwentka Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Związek od lat wspiera, a od 2022 roku jest oficjalnym partnerem Konkursu. W 2024 roku przyznano następujące nagrody dla absolwentów:

- 1) „Magisterski Dyplom Roku 2024” – praca absolwentki Politechniki Śląskiej w Gliwicach na temat „ Wykorzystanie neurourbanistyki do poprawy jakości życia w środowisku zbudowanym i redukcji stresu miejskiego”,
- 2) „Licencjacki Dyplom Roku 2024” – praca absolwentki Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach pt. „Wyzwania w zarządzaniu zasobem mieszkaniowym gminy Dąbrowa Górnicza na przykładzie getta ubóstwa przy ul. Łącznej”;

W ramach konkursu na „Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego” (od 2023 roku Związek jest oficjalnym Partnerem Konkursu) w 2024 roku przyznano dwie nagrody Marszałka Województwa Śląskiego dla:

- 1) Centrum Edukacji Ekologicznej przy Przedsiębiorstwie Zagospodarowania Odpadów w Gliwicach,
- 2) „Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju – rozwój transgranicznej turystyki” – inwestycja gminy Cieszyn.

Działalność obejmująca ochronę środowiska stanowi kolejny obszar aktywności i wsparcia dla samorządów lokalnych, w ramach której podejmowane są inicjatywy z zakresu:

- a) gospodarki wodno-ściekowej – w związku z nowymi obowiązkami gmin w tym zakresie w roku 2024 kontynuowała swoją działalność Grupa robocza ds. problemów gospodarki ściekowej (powołana w 2023 r.). W 2024 r. Grupa ta przygotowała II część dokumentu pn. „Rekomendacje- analiza uwarunkowań dotyczących

obowiązków gmin w zakresie kontroli gospodarki ściekowej”. Dokument ten został w kwietniu 2024 r. przyjęty przez zarząd Związku i rozesłany do gmin członkowskich. Z uwagi na zmiany wprowadzone w ustawie Prawo wodne tj. nałożenie na gminy nowego obowiązku sprawozdawczego w zakresie gospodarki nieczystościami, zorganizowano szkolenie dla gmin członkowskich w temacie „Sprawozdanie roczne z zakresu nieczystości ciekłych – nowy obowiązek gmin”.

- b) ochrona środowiska obejmuje również działania z zakresu ekologii, które w Związku prowadzone są w ramach prac Komisji Ekologii. Tematem posiedzeń komisji w 2024 roku była m.in. aktualizacja Programu ochrony zwierząt dla terenu województwa śląskiego, problemy związane z rejestracją gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, a także występowanie na terenach zurbanizowanych zwierząt dzikich i wolnożyjących. W związku z częstym stwierdzaniem nieważności przez organ nadzoru uchwał dotyczących przyjęcia programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt opracowano projekt stanowiska w sprawie konieczności zmian przepisów ustawy o ochronie zwierząt.
- c) poprawy jakości powietrza – w 2023 roku kontynuowane były przez Związek działania w zakresie poprawy jakości powietrza i ograniczenia zjawiska niskiej emisji. W 2024 roku weszły w życie kolejne terminy obligujące do wymiany źródeł ciepła a wskazane w tzw. uchwale antysmogowej (uchwała nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r.). Związek interweniował w przedmiocie kryzysu finansowego w programie „Czyste Powietrze”. W opisywanym okresie trwało rozpowszechnianie opracowanego dokumentu pn. „Rekomendacja 2.0- analiza uwarunkowań dotyczących obowiązków jest związanych z wdrażaniem tzw. uchwały antysmogowej”.
- d) gospodarki odpadami komunalnymi – Związek wspierał gminy członkowskie w dostosowaniu gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi do obowiązujących i stale się zmieniających przepisów prawa. W ramach tych działań zorganizowano spotkania informacyjno – konsultacyjne z zakresu sporządzania sprawozdań z realizacji zadań gospodarowania odpadami komunalnymi. W związku z powodzią jaka miała miejsce na terenie województwa śląskiego wystąpił problem zagospodarowania odpadów na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej. Związek problemy gmin w tym zakresie zgłaszał do Ministra Klimatu i Środowiska, konsekwencją czego było opracowanie wytycznych ws. postępowania z odpadami z obszaru objętego stanem klęski żywiołowej.

Związek zauważając narastający problem występowania na terenie województwa śląskiego nielegalnych składowisk odpadów w tym odpadów niebezpiecznych, podejmował w 2024 roku działania zmierzające do rozwiązania problemu i podjęcia interwencji na szczeblu rządowym i legislacyjnym. W tym temacie Związek uczestniczył w pracach Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Katowicach, efektem czego było opracowanie projektu stanowiska w sprawie wprowadzenia rozwiązań ułatwiających likwidację nielegalnie składowanych odpadów niebezpiecznych oraz ograniczających zjawisko porzucania i nielegalnego składowania odpadów.

- e) w ramach struktur Związku działa Regionalna Rada ds. Energii, stanowiąca platformę komunikacji i współpracy między różnego rodzaju podmiotami funkcjonującymi w sferze energii. W 2024 roku w ramach posiedzeń tego gremium omawiano kwestie dotyczące: wykorzystania pomp ciepła w ciepłownictwie systemowym oraz

aktualizacji Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu. Na posiedzeniach Zespołu zadaniowego ds. oświetlenia poruszano problemy związane z utrzymaniem infrastruktury oświetlenia ulicznego na terenie gmin, problemy związane z występowaniem znacznych kosztów ponoszonych przez samorządy z tytułu poboru energii biernej pojemnościowej w oświetleniu ulicznym. Zaopiniowano także poselski projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne mający na celu odblokowanie możliwości eksploatacji, remontów, przebudów oraz budów oświetlenia ulicznego przez gminy. W ramach działalności Komisji ds. Lokalnej Polityki Energetycznej omawiano tematy dotyczące obowiązku redukcji zużycia energii elektrycznej przez jednostki sektora finansów publicznych, rozliczania kosztów energii elektrycznej wytwarzanej w prosumenckich instalacjach fotowoltaicznych będących własnością jst., pozyskiwania białych certyfikatów, audytu efektywności energetycznej oraz bezpieczeństwa dostaw ciepła w gminach.

Wśród gmin członkowskich Związku znaczącą ilość stanowią gminy o charakterze wiejskim dlatego każdego roku podejmowane są działania w kierunku ich aktywizacji i rozwoju, które m.in. obejmują:

- a) działania na rzecz odnowy i rozwoju wsi – Związek udzielił wsparcia Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Śląskiego przy organizacji corocznego konkursu pt. „Piękna wieś województwa śląskiego”, którego celem jest pobudzenie aktywności gospodarczej wsi, kształtowanie ładu przestrzennego, popularyzacja obrzędów i zwyczajów ludowych. Śląski Związek Gmin i Powiatów jest członkiem wspierającym Stowarzyszenia Polska Sieć Odnowy i Rozwoju Wsi w ramach, którego zaangażowany był w przygotowania do organizacji międzynarodowego Kongresu Odnowy Wsi (w I półroczu 2025 r.) – będącego formą promocji Polski na arenie międzynarodowej.
- b) Śląski Związek koordynuje prace regionalnej sieci SILESIAN LEADER NETWORK (SLN) zrzeszającej wszystkie 14 Lokalne Grupy Działania (LGD) z terenu województwa śląskiego. W 2023 roku wszystkie Lokalne Grupy Działania z terenu województwa śląskiego złożyły wnioski na realizację instrumentu w ramach Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na łączną kwotę wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w wysokości 42,5 mln euro oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w wysokości 16 mln euro – łącznie na kwotę 58,5 mln euro (ok. 254 mln zł). W związku z powyższym dominującym tematem organizowanych spotkań Sieci SLN w 2024 roku były kwestie związane z wdrożeniem w województwie śląskim powyższego instrumentu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2021-2027 oraz opracowanie wspólnych dla całego województwa wewnętrznych procedur dla LGD.

Poza omówionymi powyżej działaniami, Śląski Związek Gmin i Powiatów w 2024 roku zorganizował szereg spotkań o charakterze konsultacyjnym, warsztatów, konferencji, seminariów i szkoleń, których celem było podnoszenie sprawności i efektywności działania administracji lokalnej na szczeblu gminnym i powiatowym. W związku z odbywającymi się w 2024 roku wyborami samorządowymi Śląski Związek (...) podjął działania szkoleniowe skierowane do nowo wybranych radnych.

Od 2011 roku Śląski Związek realizuje działania wspierające rozwój kontroli zarządczej w jednostkach samorządu terytorialnego (jst) m.in. poprzez koordynowanie przedsięwzięcia pod nazwą „BENCHMARKING USŁUG PUBLICZNYCH”, który jest kontynuacją projektu „Benchmarking – narzędzie efektywnej kontroli zarządczej w urzędach miast na prawach powiatów, urzędach gmin i starostwach powiatowych”. W 2024 roku kontynuowano

realizację przedsięwzięcia przez 43 jednostki samorządu terytorialnego tj. przez 17 urzędów miast na prawach powiatu, 20 urzędów gmin oraz 6 starostw powiatowych. Rok 2024 był ostatnim rokiem realizacji przedsięwzięcia w ramach trzyletniej edycji 2022-2024. W omawianym okresie badaniem objęto następujące obszary: funkcjonowanie urzędu, zarządzanie zasobami ludzkimi, monitorowanie zobowiązań wynikających z podatku od nieruchomości, oświata – edukacja publiczna z uwzględnieniem przedszkoli, szkół podstawowych i liceów ogólnokształcących. Cykl benchmarkingowy zakończył się w październiku 2024 r. spotkaniem podsumowującym w trakcie którego przedstawiono przebieg i efekty benchmarkingu oraz założenia dotyczące rekrutacji na kolejną trzyletnią edycję.

W styczniu 2024 roku Związek rozpoczął realizację projektu „Dostępny Samorząd 2.0.” przy udziale partnerów:

- 1) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – lider projektu,
- 2) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – partner projektu,
- 3) Fundacji Instytut Rozwoju Regionalnego – partner projektu.

Projekt realizowany będzie przez okres 60 miesięcy tj. od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2028 r. a jego wartość wynosi 100.8 mln zł w tym:

- a) alokacja przeznaczona na granty dla jednostek samorządu terytorialnego - 72 mln zł,
- b) alokacja przeznaczona na realizację zadań przez ŚZGiP – 3,4 mln zł.

Projekt obejmuje następujące podstawowe zadania:

- a) opracowanie Standardów Dostępności w samorządach,
- b) szkolenia, doradztwo oraz wsparcie grantowe,
- c) szkolenia dla koordynatorów dostępności.

Środki finansowe na realizację przez Zarząd Związku tego projektu w 2024 roku wyniosły 576.240 zł.

Związek przez cały 2024 rok udzielał swoim członkom wsparcia w zakresie nawiązywania kontaktów z mediami branżowymi i ogólnoinformacyjnymi o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim, których celem było promowanie działań podejmowanych przez gminy i powiaty. Związek dostarcza członkowskim jednostkom samorządu terytorialnego bieżące wiadomości dotyczące obowiązków i zadań samorządów lokalnych za pośrednictwem swojego portalu informacyjnego www.silesia.org.pl oraz strony na Facebooku. Od wielu lat prowadzona jest współpraca z Portalem samorządowym, portalem prawo.pl, czasopismem „Wspólnota”, „Dziennik Gazeta Prawna” oraz TVP Katowice, Polskim Radiem Katowice, radiem eMm.

W ramach struktury Związku, gminy i powiaty członkowskie uczestniczą w pracach komisji Związku. Idea pracy komisji polega na wymianie informacji i doświadczeń członków komisji – pracowników poszczególnych wydziałów w urzędach gmin i starostwach oraz jednostek organizacyjnych. Komisje Związku są ważną formą wymiany doświadczeń samorządowych, popularyzacji modelowych rozwiązań, wstępnego uzgadniania wspólnej linii postępowania wobec problemów, z którymi stykają się samorządy lokalne, pozyskiwania ważnych, aktualnych informacji, spotkań z przedstawicielami ministerstw, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Wojewódzkiego, a także ekspertami. Członkowie Komisji zapoznają się z interpretacją ważnych przepisów prawnych, stwarzających często dużą trudność w działalności samorządowej. Komisje stanowią także ważne ogniwo w działaniach Zarządu Związku, zmierzających do ochrony interesów samorządowych (poprzez przygotowywanie projektów stanowisk Zarządu). W 2024 roku aktywnie działało 12 komisji:

- Komisja Ekologii,
- Komisja Geologii i Górnictwa,
- Komisja Planowania Przestrzennego i Architektury,
- Komisja ds. Organizacji Pozarządowych,
- Komisja ds. Unii Europejskiej,
- Komisja ds. Lokalnej Polityki Energetycznej,
- Komisja ds. Problemów Komunikacyjnych,
- Komisja Skarbników Powiatów Grodzkich i Ziemskich,
- Komisja ds. Gospodarki Odpadami Komunalnymi,
- Komisja ds. Gospodarki Nieruchomościami,
- Komisja ds. Zamówień Publicznych,
- Komisja ds. Ochrony Danych Osobowych.

Wyznaczeni pracownicy Urzędu Miejskiego w Pszczynie biorą udział w pracach komisji.

W 2024 roku w ramach struktur Związku działały również grupy i zespoły robocze m.in.:

- a) ds. nadzoru właścicielskiego, której celem jest dyskusja nad aktualnymi problemami, zmianami w prawodawstwie, a także wymiana dobrych praktyk w dziedzinie nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi;
- b) ds. audytu wewnętrznego – grupa powołana w 2023 roku w jej pracach w 2024 roku brało udział ponad 30 przedstawicieli jst. W ramach posiedzeń tej grupy omawiano m.in. tematy dot. oceny kontroli zarządczej, najnowsze globalne standardy audytu wewnętrznego, zarządzanie oprogramowaniem komputerowym w jst. (na podstawie kontroli NIK);
- c) ds. bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego – w 2024 roku prowadzony był proces legislacyjny dotyczący ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej – uchwalonej 5 grudnia 2024 r. Celem opracowanych przepisów jest wzmocnienie systemu ochrony ludności oraz obrony cywilnej w Polsce. Podczas posiedzeń zespołu poruszano tematy z zakresu aktualnych problemów obronnych, zasad modernizacji oraz budowy nowych schronów i ukryć dla mieszkańców gmin oraz kwestie związane z zagrożeniami powodziowymi i usuwaniem skutków powodzi;
- d) ds. przygotowania projektu nowej definicji legalnej budowli na potrzeby określenia przedmiotu podatku od nieruchomości w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 4 lipca 2023 r.

Członkowie Związku przekazują na jego rzecz coroczną składkę (płatną w kwartalnych ratach), która w przypadku gminy Pszczyna w 2024 r. wyniosła **30.615,30 zł**.

Wysokości składek członkowskich w 2024 roku uległa podwyższeniu o 14,4 % zgodnie z uchwałą Zgromadzenia Ogólnego w sprawie ustalenia wysokości składki członkowskiej (tekst jednolity uchwała nr 3/2023 Zgromadzenia Ogólnego z dnia 16 czerwca 2023 r.) począwszy od 2024 roku składki członkowskie są corocznie waloryzowane w oparciu o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem publikowany na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podstawą waloryzacji składki na kolejny rok są składki obowiązujące w danym roku oraz ostatni opublikowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem. Zarząd Związku informację swoich członków o wysokości składki na kolejny rok. Zgodnie z przedstawioną zasadą składka członkowska na rok 2024 wynosiła:

- a) gminy 0,58 zł na mieszkańca gminy w stosunku rocznym,
- b) gminy 0,16 zł na mieszkańca powiatu w stosunku rocznym.

W roku 2024 odbyło się 11 posiedzeń Zarządu, na których gminę Pszczyna reprezentował burmistrz Dariusz Skrobol. W 2024 roku ramach swojej działalności Zarząd Związku kontynuował działalność w zakresie ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich, kierując je wobec władz centralnych i regionalnych. Zarząd analizował problemy istotne dla samorządów lokalnych oraz formułował wnioski i opinie, które następnie kierowane były do Prezydenta RP, Parlamentu, Rządu oraz resortowych ministerstw, centralnych urzędów administracji państwowej, Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz do Wojewody i Marszałka Województwa Śląskiego.

LIX Sesja Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów odbyła się 23 maja 2025 r. w siedzibie Pszczyńskiego Centrum Kultury w Pszczynie.

Na zaproszenie Burmistrza Pszczyny Dariusza Skrobola LIX sesja Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów odbyła się 23 maja 2025 r. w nowej siedzibie Pszczyńskiego Centrum Kultury. Na Przewodniczącego Obrad Zgromadzenia Ogólnego wybrano Dariusza Skrobola Burmistrza Pszczyny. Porządek obrad Zgromadzenia Ogólnego obejmował m.in. następujące kwestie:

- 1) sprawozdanie Zarządu z działalności Śląskiego Związku Gmin i Powiatów Związku w 2024 roku;
- 2) sprawozdanie Zarządu z wykonania planu finansowego Związku za 2024 rok;
- 3) sprawozdanie finansowe związku za rok obrotowy od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 r. (bilans Związku za rok 2024, rachunku zysku i strat za rok 2024 wraz z informacją uzupełniającą);
- 4) opinię Komisji Rewizyjnej Związku w sprawach wykonania planu finansowego Związku za rok 2024, bilansu za rok 2024, rachunku zysku i strat za rok 2024 wraz z informacjami uzupełniającymi oraz przedstawienie wniosku w sprawie udzielenia Zarządowi absolutorium za rok 2024;
- 5) podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów za rok 2024;
- 6) podjęcie uchwały w sprawie zatwierdzenia opinii Komisji Rewizyjnej Związku zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z wykonania planu finansowego Związku za 2024 rok oraz udzielenia Zarządowi absolutorium za 2024 rok;

Gminę Pszczyna na Zgromadzeniu Ogólnym reprezentował burmistrz Dariusz Skrobol.

Sytuacja finansowa Związku w 2024 roku.

Plan finansowy Związku na rok 2024 został przyjęty uchwałą Nr 5/2023 Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z dnia 8 grudnia 2023 r. W planie zaplanowano wpływy w wysokości 3.935.118 zł oraz wydatki w wysokości 2.933.270 zł. Obie zaplanowane kwoty podlegały korektom w trakcie roku budżetowego (na podstawie uchwał Zarządu Związku). Ostatecznie planowana suma wpływów wyniosła 4.894.858 zł, natomiast kwota wykonanych wpływów wyniosła 4.913.719 zł co stanowiło 100,4% wpływów w planie finansowym Związku na rok 2024.

Przychody z tytułu wpłat składek członkowskich gmin i powiatów wyniosły w 2024 roku 2.671.913 co stanowi 100,57 % przewidzianych w planie finansowym wpłat z tego tytułu. Na koniec roku sprawozdawczego wszystkie należności gmin i powiatów z tytułu składek zostały uregulowane. Nadwyżka (14.581 zł) między planem a rzeczywistą wpłatą składek wynika z faktu, że część członków Związku nadpłaciła składki.

Suma wydatków na koniec okresu sprawozdawczego wyniosła 2.895.810 zł a wykonanie wydatków stanowiło 82% wydatków zaplanowanych. Wykonanie wydatków nieuwzględniające środków projektu „Dostępny Samorząd 2.0.” stanowiło 89,58 % wydatków zaplanowanych. Stan środków na koniec 2024 r. był wyższy o 3653.664 zł niż planowany.

Komisja Rewizyjna Związku w opinii z dnia 2 kwietnia 2025 r. wskazała na dobrą sytuację finansową Związku i zwróciła uwagę na fakt, iż w 2024 roku gminy i powiaty członkowskie uregulowały wszystkie bieżące składki, a zaległości z lat poprzednich nie stwierdzono.

Rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wykazuje **zysk netto w wysokości 345.715,25 zł.** Stan środków finansowych na koniec 2024 roku wynosił 2.017.909,54 zł.

Sprawozdanie Zarządu ŚZGiP z wykonania planu finansowego za rok 2024, bilans Związku za rok 2024 wraz z rachunkiem zysków i strat i informacją uzupełniającą podlegały analizie Komisji Rewizyjnej Związku. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami, Komisja Rewizyjna w opinii z dnia 2 kwietnia 2025 r. wskazała na dobrą sytuację finansową Związku. Komisja Rewizyjna w wydanej opinii stwierdziła, że działalność Związku była szeroka, odpowiadała na potrzeby gmin i powiatów członkowskich a wydatki były uzasadnione i adekwatne do zakresu prowadzonych działań. Komisja pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie Zarządu z wykonania planu finansowego za rok 2024 oraz sprawozdanie finansowe Zarządu Związku za rok 2024. Na podstawie powyższych ustaleń Komisja Rewizyjna w dniu 2 kwietnia 2025 r. przyjęła wniosek o udzielenie Zarządowi Śląskiego Związku Gmin i Powiatów absolutorium za rok 2024.

Na posiedzeniu, po zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami oraz wnioskiem Komisji Rewizyjnej, podjęto uchwały:

- a) Nr 1/2025 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów za rok 2024;
- b) Nr 2/2025 w sprawie zatwierdzenia opinii Komisji Rewizyjnej Związku, zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z wykonania planu finansowego za rok 2024 oraz udzielenia Zarządowi absolutorium za 2024 rok;

Gmina Pszczyna aktywnie uczestniczy w działaniach podejmowanych przez Śląski Związek Gmin i Powiatów, które szczegółowo są opisane na prowadzonej przez Związek stronie internetowej pod adresem www.silesia.org.pl

[PODPIS]

BURMISTRZ

Dariusz Skrobol